

รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY ADMINISTRATIVE MODEL OF SMALL SCHOOL UNDER THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

Received: February 28, 2020

Revised: March 23, 2020

Accepted: February 24, 2020

จิรัชญ์พัฒน์ ใจเมือง^{1*} สันติ บุรณะชาติ² เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย³ สมบัติ นพรัก⁴

Jeeratpat Jaimuang^{1*} Santi Buranachat² Teamjan Parnichparinchai³

Sombat Nopparak⁴

*Corresponding author, E-mail: jeeratpat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ร่วม ทีมร่วมแรงร่วมใจ การสร้างภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ การสร้างชุมชนกัลยาณมิตร โครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการนำสู่การปฏิบัติ และขั้นตอนการประเมินผล .

2. รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประกอบด้วย 1) องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 6 องค์ประกอบ 2) แนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประกอบด้วย การบริหาร

¹ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

³ รองศาสตราจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

⁴ รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตามกระบวนการ PIE Model ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผนการนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล 3) ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการบริหารตามกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย ผลผลิต ด้านคุณภาพครู และผลลัพธ์ด้านคุณภาพนักเรียน และ 4) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ที่เกิดจากการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งขององค์กร โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเป็นไปได้ ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The purpose of this research were 1) to study the components and management guidelines for Professional Learning Community Administrative of Small School under the Primary Educational Service Area Office, and 2) to design a model of professional learning communities of Small Schools Under the Primary Educational Service Area Office 3) to evaluate Professional Learning Community Administrative Model of Small School under the primary Educational Service Area Office.

The finding were as follow :

1. The components of the Professional learning community of Small Schools Under the Office of Primary Education Service Area, There were six components which were 1) Shared vision 2) Collaborative Teamwork 3) Shared leadership 4) Professional Learning and development. 5) Caring community and 6) Supportive Structure. The guidelines for managing professional learning communities in Small Schools Under the primary Education service Area Office with the management process of PIE Model consisting of 3 steps as follows Planning Implementation and Evaluation.

2. Professional Learning Community Administrative Model of Small School under the primary Educational Service Area Office consists of 1) six component for the Professional learning community of Small Schools Under the Office of Primary Education Service Area, and 2) The guidelines for managing professional learning communities in small schools Under the Office of Primary Education Service Area with the management process of PIE Model consisting of 3 steps as follows Planning Implementation and Evaluation and 3) Achievement resulting from administration development of professional learning communities in Small Schools under the Office of Primary

Education Service Areas. Achievement in productivity: teacher quality and student quality .Lastly, The key success factors for Professional learning community Administrative Model of Small Schools under the Primary Education Service Area Office Participation and strength of the organization.The appropriateness assessment of Professional Learning Community Administrative Model of Small School under the primary Educational Service Area Office was at the highest level.

3 The assessment result of Professional Learning Community Administrative Model of Small School under the primary Educational Service Area Office were considered in high level for feasibility and the highest level for utilization.

Keywords: Administrative model, professional learning community, small schools

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษานั้น หัวใจสำคัญ คือการปฏิรูปการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในการผลักดันให้การปฏิรูปการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จมากที่สุดคือ ครูเพราะครูคือกลไกที่สำคัญในการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,2552) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นความสำคัญในการ พัฒนาคูจึงได้นำหลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ในการพัฒนาครูเนื่องจากครูเป็นปัจจัย หนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงเชื่อว่าการนำกระบวนการ PLC มา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนจะช่วยขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาไทยได้อย่างแท้จริง (ณรงค์ ชุ่มทอง, 2560)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของ ครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ (Coaching & Mentoring, 2015) ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 6 ประการได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วม เป็นการกำหนด เป้าหมายร่วมกัน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียนเป็นสำคัญ (Hord, 2004) สอดคล้องกับ Sergiovanni. (1998) ที่ กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกันซึ่งวิสัยทัศน์เป็นเสมือนเข็มทิศที่มีทิศทางร่วมกัน นำไปสู่อุดมการณ์ทางวิชาชีพร่วมกัน 2) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ เป็นรูปแบบของการรวมตัวกันทำงานเพื่อแลกเปลี่ยน กันทำงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากประสบการณ์ตรง ของแต่ละคน เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ และทักษะเรียนรู้ของ ผู้เรียน (Hord, 1997) 3) ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วม ในการบริหารงานและกระบวนการตัดสินใจผู้บริหารโรงเรียน จะต้องสนับสนุนให้เกิดการกระจายภาวะผู้นำไปยังบุคลากรในระดับต่างๆ รวมทั้ง การมอบหมายอำนาจหน้าที่และ ความรับผิดชอบให้แก่ครู และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ (Harris and Mujs, 2005) 4) ด้าน การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ Senge (1990: 18) กล่าวว่า ครูมีบทบาทต้องเป็นผู้เรียนรู้ในขณะที่ปฏิบัติงานสอนอีกด้วยโดยครูแต่ละคนจะต้อง ตระหนักว่าตนต้องปฏิบัติงานในฐานะเป็นสมาชิกของทีมงานที่จะต้องร่วมกันนำพาและ ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น 5) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร Stoll et al. (2006) ได้กล่าวว่า การที่ผู้บริหาร และครูมีการร่วมมือกันในการพัฒนาผู้เรียน และการช่วยเหลือกันระหว่างครูเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่าง

ครูด้วยกันเป็นการลดความรู้สึกโดดเดี่ยว เกิดความรู้สึกไม่แตกแยก ทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันต่อภาระหน้าที่ 6) ด้านองค์ประกอบด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) ได้กล่าวถึงโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่า มีลักษณะแบบลดความเป็นองค์การที่ยึดวัฒนธรรมแบบราชการหันมาใช้วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางการ แทน จัดปัจจัยเงื่อนไขสนับสนุนตามบริบทชุมชนมีโครงสร้างองค์การแบบไม่รวมศูนย์ เพื่อลดความขัดแย้ง ระหว่างครูผู้ปฏิบัติงาน สอนกับฝ่ายบริหารให้น้อยลง

จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบทั้ง 6 ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับบุคคล คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางบวกของครู ผู้บริหาร ผู้เรียน ส่งผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพของการศึกษาและคุณภาพของประเทศ และก่อให้เกิดวัฒนธรรมในการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกันมากขึ้น เป็นการพัฒนาวิชาชีพครูให้มีประสิทธิภาพเป็นครูมืออาชีพอย่างแท้จริงและสามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ(สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2561)

โรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปี 2561 มีจำนวน 15,089 แห่ง และโรงเรียนขนาดเล็กเหล่านี้มีปัญหาเกี่ยวกับครูไม่มีความถนัดในการสอนและไม่สามารถตรงกับสาขาวิชาที่ต้องสอนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา จากสภาพปัญหาด้านคุณภาพครูที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพนักเรียน กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญในการนำหลักการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ในการพัฒนาครูเนื่องจากครูเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเชื่อว่า PLC จะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาไทยอย่างแท้จริง (ณรงค์ ชุ่มทอง, 2560)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสำหรับใช้เป็นแนวทางของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในด้านการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน ให้สามารถพัฒนาทักษะอาชีพของครูให้สูงขึ้น และพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและแนวทางของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษารูปแบบของการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจากเอกสารงานวิจัย บทความ แนวคิดและทฤษฎี เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามแนวคิดของ1) ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553), 2) วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557), 3) อนุสรฯ สุวรรณวงศ์ (2559), 4) Senge (1990), 5) Lauiue et.al. (1995), 6) Newman.F.M. (1996), 7) Hord (1997), 8) Sergiovanni (1998), 9) Bryk Camburn and Lauiue (1999), 10) Morrissey (2000), 11) Hipp and Huffman (2003), 12) Balam et al (2005), 13) Harris and Mujs (2005), 14) DuFour (2006), 15) Stoll et al (2005), 16) Cannata (2007), 17) Kenoyer (2012) ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ด้านดังนี้ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม 2) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วม 4) ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 5) ด้านการสร้างชุมชนกัลยาณมิตร และ 6) ด้านโครงสร้างสนับสนุนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. แนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพตามแนวคิดของ Newby, Stepich, Lehman & Russell.(2000) ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการบริหารแบบ PIE Model ได้แก่ 1) ขั้นตอนการวางแผน (Planning) 2) ขั้นตอนการนำสู่การปฏิบัติ (Implement) และ3) ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation)

3. ผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย 1) ผลผลิตเกี่ยวกับด้านคุณภาพของครู ตามหลักเกณฑ์และวิธีการของสำนักงานคณะกรรมการครูและบุคลากรทางการศึกษา ว21/2560 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูมีและเลื่อนวิทยฐานะ ประกอบด้วย ผลที่เกิดจากการปฏิบัติตามหน้าที่ 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านการเรียนการสอน มาตรฐานด้านการจัดชั้นเรียน และมาตรฐานด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ 2) ผลลัพธ์เกี่ยวกับด้านคุณภาพของนักเรียนตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561

4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ที่เกิดจาก การบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ตามขั้นตอนของการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางในการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ด้านประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน จำนวน 1,845 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนในจังหวัดเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 320 คน โดยการเปิดตารางของ Krejcie and Morgan โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วม ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ด้านการสร้างชุมชนกัลยาณมิตร และด้านโครงสร้างสนับสนุนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวทาง

ในการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการนำสู่การปฏิบัติ และขั้นตอนการประเมินผลและผลสัมฤทธิ์ ด้านผลผลิตเกี่ยวกับคุณภาพครู และผลลัพธ์เกี่ยวกับคุณภาพนักเรียน

ส่วนที่ 2 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการบริหาร เพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากการศึกษาค้นคว้า โดยคัดเลือกจาก โรงเรียนขนาดเล็กที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) จำนวน 3 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนติมากออุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวรี เขต 2 โรงเรียนวัดโชคเกษม (เกษมราษฎร์บำรุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 และ โรงเรียนบ้านแม่สุขวังเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ตัวแปรที่ศึกษาตัวแปรที่ศึกษาคือ 1) องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านที่มาร่วมแรงร่วมใจ ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วม ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ด้านการสร้างชุมชนกัลยาณมิตร และด้านโครงสร้างสนับสนุนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) แนวทางในการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการนำสู่การปฏิบัติ และขั้นตอนการประเมินผล 3) ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการบริหารในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็กในด้านผลผลิต ได้แก่ คุณภาพของครู และผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นกับคุณภาพของนักเรียน ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและค่านิยมอันพึงประสงค์ 4) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ เป็นการศึกษาปัจจัยที่เป็นผลต่อความสำเร็จของการบริหาร เพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางในการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดังนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน จำนวน ประชากร 1,845 คน ซึ่งในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan จาก คนได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คนโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) โดยการนำจำนวนของผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้ง 8 จังหวัด ภาคเหนือซึ่งมีจำนวน 23 เขตพื้นที่ มาหารค่าร้อยละโดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละเขตพื้นที่ รวมทั้งสิ้น 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบและแนวทางในการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร แนวคิด

ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบกระบวนการการบริหาร เพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยประยุกต์ใช้หลักเกณฑ์การประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดำแหน่ง ครูมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ (ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ศธ.0206.3/ว 21 ลว.5 กรกฎาคม 2560) และคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สร้างแบบสอบถาม และการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้าน เนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence:IOC) ระหว่างข้อคำถามรายข้อกับเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คนและเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ยอมรับได้ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.5 -1.00 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แนบ OR Code ไปในแบบสอบถาม เพื่ออำนวยความสะดวกในการตอบแบบสอบถามของผู้อำนวยการโรงเรียนผ่านระบบออนไลน์ และได้กลับคืนมาจำนวน 320 ฉบับ โดยคิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาขององค์ประกอบและแนวทางในการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ศึกษากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กโดยการเลือกแบบเจาะจงโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ด้านการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 3 โรงเรียนได้แก่ โรงเรียนดีมาก อุบลรัตน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นบุรี เขต 2 โรงเรียนวัดโชคเกษม(เกษมราษฎร์บำรุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2 และโรงเรียนบ้านแม่สุขวังเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 3 เกี่ยวกับแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การศึกษารายละเอียดจากจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ กระบวนการ การบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์โดยประยุกต์ใช้หลักเกณฑ์การประเมิน ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดำแหน่งครูมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ (ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ.0206.3/ว 21 ลว.5 กรกฎาคม 2560) และคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้ว นำรายละเอียดมากำหนดเป็นมากำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยเข้าเก็บข้อมูลด้วยตนเองในวันที่ 15,16,19 สิงหาคม 2562 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล จากประเด็นการสัมภาษณ์และการศึกษาจากเอกสาร ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับองค์ประกอบ แนวทางในการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผลสัมฤทธิ์ และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหาร เพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนขนาด เล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การยกกร่างรูปแบบการ บริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษา และส่วนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหาร เพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง วิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากลุ่มผู้ให้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive

Sampling) จำนวน 11 คน โดยเลือกจากผู้มีคุณสมบัติเป็นนักวิชาการ หรือมีตำแหน่งทางวิชาการหรือ ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต เป็นผู้บริหารการศึกษาหรืออดีตผู้บริหารการศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรืออดีตผู้บริหารสถานศึกษาหรือศึกษานิเทศก์ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ าร่างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประเด็นการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสมชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) การสร้างเครื่องมือ ได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการประเมินรูปแบบ และนำมาสร้างเครื่องมือในการประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยเก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหา และจากแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเป็นไปได้และประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ใช้รูปแบบ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ในเขตภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด ซึ่งคัดเลือกจากผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับรางวัล โรงเรียนขนาดเล็กที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557-2559 จำนวน 42 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารชุมชน การเรียนรู้ทางของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการสร้างแบบประเมิน เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งไปทางไปรษณีย์ได้รับการตอบกลับมา จำนวน 42 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมิน เพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของการนำรูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษารายละเอียดประกอบและแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการศึกษารายละเอียดประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีส่วนร่วม ทีมร่วมแรงร่วมใจ การสร้างภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ การสร้างชุมชนกัลยาณมิตร และโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และพบว่า องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า องค์ประกอบด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ มีความคิดเห็นในระดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการ

สร้างภาวะผู้นำร่วม ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ด้านการสร้างชุมชนกัลยาณมิตร และต่ำสุด คือด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามแนวกระบวนการบริหารแบบ PIE Model (Newby, Stepich, Lehman & Russell, 2000) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการนำสู่การปฏิบัติ (Implement) และขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) จากการสอบถามผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก และการศึกษาพหุกรณีศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า แนวทางในการบริหารมีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือขั้นตอนการวางแผน (Planning) รองลงมาได้แก่ ขั้นตอนการนำสู่การปฏิบัติ (Implement) และขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) ตามลำดับ

2.1 ผลการศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลลัพธ์: คุณภาพนักเรียน: คุณลักษณะอันพึงประสงค์มีความคิดเห็นในระดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านผลลัพธ์: คุณภาพนักเรียน: ผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการ และด้านผลผลิต: คุณภาพครู ตามลำดับ

2.2 ผลการศึกษาด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จ จากการศึกษาพหุกรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ในด้านการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหาร เพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ การมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งขององค์กร

3. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 องค์กรประกอบชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาองค์กรประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วม ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการสร้างชุมชนกัลยาณมิตร และด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่วนที่ 2 แนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการนำสู่การปฏิบัติ (Implement) และขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) ส่วนที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วยผลผลิตในด้านคุณภาพครู และผลลัพธ์ในด้านคุณภาพนักเรียนซึ่งประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และส่วนที่ 4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม และความเข้มแข็งขององค์กร

4. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 11 คน พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$)

5. ผลการประเมิน ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหาร เพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า 1) รูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวม มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.36$) และความเป็นประโยชน์ในภาพรวม มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.53$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม 2) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วม 4) ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 5) ด้านการสร้างชุมชนกัลยาณมิตรและ 6) ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องผลการวิจัยของ วรลักษณ์ ชูกำเนิต (2557) และสำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา(2560) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน ล้วนมีความจำเป็นและมีความสำคัญในการขับเคลื่อนให้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ

2. แนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ขั้นตอนการนำสู่การปฏิบัติ (Implement) และขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกระบวนการบริหารของ Newby, Stepich, Lehman & Russel Gustafson and Branch (2000)

3. รูปแบบของทางการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

ส่วนที่ 1 องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย

ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วม เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางเป้าหมายความสำเร็จไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนร่วมกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิต (2557) ที่พบว่า วิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วมเป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งหัวใจของวิสัยทัศน์ร่วม คือ การมุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ อีกทั้งจากการวิจัยของ กรองกาญจน์ นาแพร่ (2560) ที่พบว่าการมีวิสัยทัศน์ ค่านิยมและบรรทัดฐานการกำหนดเป้าประสงค์ การแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายร่วมกัน เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ซึ่งได้แก่ การรวมกลุ่มกันทำงานและเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมอย่างสร้างสรรค์ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ เพื่อมุ่งสู่คุณภาพของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ Louis, Kruse & Marks. (1996) ที่กล่าวว่าทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์มีลักษณะการทำงานแบบมีวิสัยทัศน์คุณค่าเป้าหมายและพันธกิจร่วมกันด้วยใจ จนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ของนักเรียนและ วรลักษณ์ ชูกำเนิต (2557) ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ผู้การเรียนรู้

ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ระบบทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพผู้วุฒิภาวะความเป็นครู เป็นองค์ประกอบหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ด้านการสร้างภาวะผู้นำร่วม โดยการใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ เพื่อส่งเสริมให้ครูได้เกิดภาวะผู้นำในตนเองและเป็นผู้นำกลุ่มในการขับเคลื่อนกระบวนการแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้อิสระในการตัดสินใจแก่ครู โดยปราศจากการครอบงำจากฝ่ายบริหารตลอดจนการสร้างแรงบันดาลใจให้ครูได้เกิดความเชื่อมั่นในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ สอดคล้องกับวรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย พบว่า ด้านองค์ประกอบในด้านการสร้างภาวะผู้นำว่าแนวทางการบริหารจัดการร่วมการกระจายอำนาจ การสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดภาวะผู้นำร่วมของครูจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มุ่งสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นนักเรียนเป็นหัวใจสำคัญ และกรองกาญจน์ นานแพร์ (2560) ได้ศึกษาการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำร่วม เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

ด้านการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development) เป็นการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเอง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสอนแบบใหม่ๆ ให้ทันสมัยกับเพื่อนครูอยู่เสมอจะช่วยให้นักเรียนได้มีพัฒนาทางการเรียนรู้และมีคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Hord (1977) ที่พบว่าครูสามารถปรับปรุงพัฒนางานวิชาชีพของตนอย่างต่อเนื่อง มีการค้นพบความรู้และความเชื่อใหม่ๆ สามารถรับทราบข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อวิชาชีพได้กว้างขวางและรวดเร็วขึ้นส่งผลต่อการปรับปรุงงานวิชาชีพของตนได้ตลอดเวลา ทำให้ผลการปฏิบัติงานสอนในชั้นเรียนที่ได้ผลดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้อง คยามน อินสะอาด และจิตติยา เนตรวงษ์ (2556) ที่พบว่าการเรียนรู้ร่วมกันของครูจะสะท้อนความเป็นครู มืออาชีพ

ด้านการสร้างชุมชนกัลยาณมิตร (Caring community) การสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะของการเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน การไว้วางใจนับถือ ให้เกียรติ และยอมรับซึ่งกันและกัน เอื้ออาทรต่อการสนับสนุนช่วยเหลือ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูในโรงเรียนระหว่างโรงเรียน และระหว่างกลุ่มเครือข่ายครู จะช่วยให้การขับเคลื่อน PLC สู่เป้าหมายความสำเร็จ ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับคยามน อินสะอาด และจิตติยา เนตรวงษ์ (2556) ที่พบว่าคุณลักษณะที่สำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วยสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ การจัดกลุ่มเชื่อใจและวางใจกัน สอดคล้องกับ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทยเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สอดคล้องกับ (Supportive structure) ที่กล่าวว่า โครงสร้างการสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย การจัดโครงสร้างองค์กรแบบไม่รวมศูนย์ ลดความเป็นทางการมีความยืดหยุ่น เน้นรูปแบบความสัมพันธ์ของบุคคลในแนวราบ ตลอดจนการจัดเงื่อนไขสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เช่น การกำหนดตารางเวลาในการพบปะพูดคุยเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน และสอดคล้องกับ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) ที่กล่าวถึงลักษณะสำคัญของโครงสร้างการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่า ควรลดความเป็นองค์กรที่เน้นความเป็นองค์กรที่เป็นแบบราชการและหันมาใช้วัฒนธรรมการทำงานร่วมกันแบบ

กัลยาณมิตรทางวิชาการแทนและควรจัดโครงสร้างแบบไม่รวมศูนย์เพื่อจะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างครูกับฝ่ายบริหารได้เป็นอย่างดี

ส่วนที่ 2 แนวทางการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการบริหาร 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ประกอบด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC การประชุมเพื่อกำหนดกิจกรรม สอดคล้องกับ Newby, Stepich, Lehman & Russel Gustafson and Branch (2000) ที่กล่าวไว้ว่าการวางแผนเป็นการกำหนดวิธีการดำเนินการไว้ล่วงหน้า เพื่อดำเนินการที่เป็นระบบ ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับวิริยะ วรายุ (2560) ที่พบว่ากระบวนการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านดอนมูล (สุวรรณสารราษฎร์บำรุง) โดยการเทียบเคียงสมรรถนะกับโรงเรียนปลายทางมาศพัฒนา ผลการวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน

2.2 ขั้นตอนการนำสู่การปฏิบัติ(Implement) ประกอบด้วยการสร้างทีม PLC การสร้างความตระหนัก การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน การร่วมกันกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา การเรียนรู้ การออกแบบ การจัดการเรียนรู้ การนำรูปการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา และการเยี่ยม ชั้นเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Newby, Stepich, Lehman & Russel Gustafson and Branch (2000) ที่กล่าวไว้ว่า การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implement) เป็นขั้นตอนในการนำทางเลือกที่เลือกไว้หรือแผนที่วางไว้มาปฏิบัติจริง เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานในการบริหารมุ่งสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับวิริยะ วรายุ (2560) ที่พบว่า กระบวนการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านดอนมูล (สุวรรณสารราษฎร์บำรุง) โดยการเทียบเคียงสมรรถนะกับโรงเรียนปลายทางมาศพัฒนา ผลการวิจัยโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยขั้นตอนการนำสู่การปฏิบัติ

2.3 ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) เป็นการสรุปและประเมินการนำรูปแบบและวิธีการ การจัดการเรียนรู้ไปในการแก้ปัญหการเรียนรู้ของนักเรียน การอภิปรายผลการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา และการเผยแพร่ผลงาน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จสู่สาธารณชน สอดคล้องกับแนวคิดของ Newby, Stepich, Lehman & Russel Gustafson and Branch (2000) ที่กล่าวไว้ว่า การประเมินผล (Evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน และประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่งจะต้องมีการประเมินผลที่เกิดขึ้นจริงเพื่อจะนำไปสู่การปรับปรุงหรือพัฒนาหรือการเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จต่อไป และสอดคล้องกับมินตรา ปลายสนิทเสรีกุล (2558) ศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กลยุทธ์หนึ่งของการบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา กรุงเทพมหานคร ได้แก่ การครู และบุคลากรร่วมกันออกแบบวิธีวัดและประเมินผลร่วมกันระหว่างครูแต่ละวิชา/แต่ละกลุ่มสาระจัดเวลาประชุมหารือ เพื่อประเมินผลการวัดและประเมินผลร่วมกันและดำเนินการปรับปรุงเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีขึ้นตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ ที่เกิดจากการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามีดังนี้ ผลผลิต ด้านครู ครูสามารถด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารชั้นเรียนและการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ สอดคล้องกับ(สำนักงานข้าราชการครูและบุคลากร (2561)

หลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนดตาม ว.21/2560 การประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในสายการสอนของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปี พ.ศ.2560 และผลลัพธ์ด้านคุณภาพนักเรียน สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาของการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ด้านคุณภาพด้านผู้เรียน

ส่วนที่ 4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย

- 1) การมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ Visscher and Witziers, (2004) ที่ได้ทำการศึกษาการเชื่อมโยงระหว่างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและคะแนนผลสอบวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีความสัมพันธ์กับการปรับปรุงการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และสอดคล้องกับ Vesio และคณะ (2006:80-92) ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพบว่า การให้ครูมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งผลให้ครูมองเห็นความสำคัญมากขึ้นกับการจัดการเรียนการสอนที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และ 2) ความเข้มแข็งขององค์กรโดยเฉพาะการมีภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสอดคล้องกับ Scribner et al. (1999) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง Creating Professional Communities in Schools through Organizational Learning: An Evaluation of a School Improvement Process ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการสร้างชุมชนทางวิชาชีพได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

4. การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้วิจัยได้ประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิตามแนวคิดของ Eisner (1976, p.192-193) ซึ่งได้กล่าวว่า การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นการวิเคราะห์และการวิจารณ์อย่างลึกซึ้งซึ่งเฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณา จึงไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป

ดังนั้น หากผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กได้สังเกตเห็นและตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนขนาดเล็กให้สามารถพัฒนา สู่เป้าหมายความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ โดยผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กสามารถนำผลการวิจัยที่ไปปรับใช้ เช่นด้านองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ควรมุ่งให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มในการทำงานและร่วมกันทำงานเป็นทีมอย่างสร้างสรรค์ในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนร่วมกัน โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ การสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานร่วมกัน การยอมรับในการเป็นผู้นำร่วมกันในการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ไปสู่การพัฒนาคุณภาพทางการเรียนที่สูงขึ้น ในด้านกระบวนการบริหาร สามารถนำกระบวนการบริหารแบบ PIE Model ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการนำสู่การปฏิบัติ และขั้นตอนการประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนง่ายๆ และครอบคลุมซึ่งเหมาะสำหรับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรองกาญจน์ นาแพร่. (2560). การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ จังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง*, 5(1), 81-96.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน* (ออนไลน์) [www.isat.or.th > sites > default > files > 4. มาตรฐานการศึกษา 2561.pdf](http://www.isat.or.th/sites/default/files/4.%E0%A4%B9%E0%A4%BC%E0%A4%82%E0%A4%87%E0%A4%84%E0%A4%83%E0%A4%85%E0%A4%86%E0%A4%88%E0%A4%89%E0%A4%8A%E0%A4%8B%E0%A4%8C%E0%A4%8D%E0%A4%8E%E0%A4%8F%E0%A4%90%E0%A4%91%E0%A4%92%E0%A4%93%E0%A4%94%E0%A4%95%E0%A4%96%E0%A4%97%E0%A4%98%E0%A4%99%E0%A4%9A%E0%A4%9B%E0%A4%9C%E0%A4%9D%E0%A4%9E%E0%A4%9F%E0%A4%A0%E0%A4%A1%E0%A4%A2%E0%A4%A3%E0%A4%A4%E0%A4%A5%E0%A4%A6%E0%A4%A7%E0%A4%A8%E0%A4%A9%E0%A4%AA%E0%A4%AB%E0%A4%AC%E0%A4%AD%E0%A4%AE%E0%A4%AF%E0%A4%B0%E0%A4%B1%E0%A4%B2%E0%A4%B3%E0%A4%B4%E0%A4%B5%E0%A4%B6%E0%A4%B7%E0%A4%B8%E0%A4%B9%E0%A4%BA%E0%A4%BB%E0%A4%BC%E0%A4%BD%E0%A4%BE%E0%A4%BF%E0%A4%C0%E0%A4%C1%E0%A4%C2%E0%A4%C3%E0%A4%C4%E0%A4%C5%E0%A4%C6%E0%A4%C7%E0%A4%C8%E0%A4%C9%E0%A4%CA%E0%A4%CB%E0%A4%CC%E0%A4%CD%E0%A4%CE%E0%A4%CF%E0%A4%D0%E0%A4%D1%E0%A4%D2%E0%A4%D3%E0%A4%D4%E0%A4%D5%E0%A4%D6%E0%A4%D7%E0%A4%D8%E0%A4%D9%E0%A4%DA%E0%A4%DB%E0%A4%DC%E0%A4%DD%E0%A4%DE%E0%A4%DF%E0%A4%E0%E0%A4%E1%E0%A4%E2%E0%A4%E3%E0%A4%E4%E0%A4%E5%E0%A4%E6%E0%A4%E7%E0%A4%E8%E0%A4%E9%E0%A4%EA%E0%A4%EB%E0%A4%EC%E0%A4%ED%E0%A4%EE%E0%A4%EF%E0%A4%F0%E0%A4%F1%E0%A4%F2%E0%A4%F3%E0%A4%F4%E0%A4%F5%E0%A4%F6%E0%A4%F7%E0%A4%F8%E0%A4%F9%E0%A4%FA%E0%A4%FB%E0%A4%FC%E0%A4%FD%E0%A4%FE%E0%A4%FF)
- ณรงค์ ชุ่มทอง. (2560). *PLC มิติใหม่ นวัตกรรมเพื่อคุณภาพการศึกษาไทย* [ออนไลน์]. https://www.matichon.co.th/columnists/news_484184.
- ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม. (2553). การพัฒนาหลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน (ดุชนิพนธ์ คุรุศาสตร์ดุชนิพนธ์). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มินตรา ลายสนิทเสรีกุล. (2558). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจบุรพา (ดุชนิพนธ์ คุรุศาสตร์ดุชนิพนธ์). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย (ดุชนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุชนิพนธ์). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- วิริยะ วรายุ. (2560). การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านดอนมูล (สุวรรณสารราษฎร์บำรุง) โดยการเทียบเคียงสมรรถนะกับโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 19(4), 239-252.
- ศยามน อินสะอาด, ฐิติยา เนตรวงษ์ และ ศิวนิต อรรถวุฒิกุล. *การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อสร้างชุมชนนักปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ไอซีทีของครูสังกัดสพฐ*. *วารสารวิชาการ Viridian E-Journal* บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(2), 975-995.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2561). *คู่มือการประเมินให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดำแหน่งครูมีและเลื่อนวิทยฐานะ*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ออนไลน์) <https://www.spm38.go.th/home/attachments/article/3793/คู่มือ%20การประเมิน%20ว.21.pdf>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *การปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่สอง (พ.ศ. 5252-2561)* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำนักพัฒนาครู และบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ผู้สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงการศึกษาดิจิทัล
- อนุสรณ์ สุวรรณวงศ์. (2559). กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับครูโรงเรียนเอกชน (ดัชนีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bolam, R. et al. (2005). *Creating and sustaining effective professional learning communities*. Nottingham : DFES Publications.
- Bryk, A., Camburn, E., and Louise, K.S. (1999). *Professional learning in Chicago Elementary School: Facilitating Factor and Organizational Consequences*, *Educational Administration Quarterly*. 35, 751-781.
- Cannata, M. (2007). *Teacher Community in Elementary Charter Schools*. *Education Policy Analysis Archives*, 15(11), 1-31.
- Eisner, E. (1976). Education connoisseurship and criticism, Their form and function in education evaluation. *Journal of Aesthetic Education*. 39(2), 192-193
- Harris, A. & Muijs, D. (2005). *Improving Schools Through Teacher Leadership*. Berkshire Open University Press.
- Hipp, K. & Huffman, J. (2003). *Professional Learning Communities: Assessment-Development-Effects*. Paper presented at the meeting of the International Congress for School Effectiveness and Improvement. Sydney: Australia.
- Hord, S. M. (1997). *Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement*. Texas : Southwest Educational Development Laborator.
- Kenoyer, F. E. (2012). *Case study of professional learning community characteristics in an Egyptian private school*. Doctorate's Degree, Columbia International University.
- Louis, K, Marks, H, Kruse, S. (1995). *Teachers' Professional Community in Restructuring Schools*. *American Educational Research Journal*. 33.
- Morrissey, M. S. (2000). *Professional Learning Communities: An Ongoing Exploration*. Texas: Southeast Educational Development Laboratory.
- New by, T. J., Stepich, D. A., Lehman, J. D., & Russell, J. D. (2000). *Educational Technology for Teaching and Learning*. 2nd edition. Upper Saddle River, NJ: Merrill/Prentice-Hall.
- Newman, F.M. and Associates. (1996). *Authentic Achievement: Restructuring Schools for Intellectual Quality*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Scribner, J.P., Cockrell, K.S., Cockrell, H.D. and Valentine, J.W. (1999). *Creating Professional Communities in Schools through Organizational Learning: An Evaluation of a School Improvement Process*. *Educational Administration Quarterly*. 35 (1999): 129-160.

Senge, P.M. (1990). *The fifth discipline: The art and practice of the learning organization*. New York: Doubleday.

Sergiovanni, T. (1998). *International Journal of Leadership in Education*. Vol.1 No.1, p. 37.

Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A., Wallace, M. and Thomas, S. (2006). *Professional Learning Communities : A review of the literature*. *Journal of Education Change*. 7: 221-258.

Vescio, V. and others, 2006. "A Review of Research on the Impact of Professional Learning Communities on Teaching Practice and Student Learning". *Teaching and Teacher Education*. 24, 80-91.

วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา